

Verstoring van vogels langs de Groninger Noordkust

Erik Schothorst & Dick Veenendaal

Soms lijkt de Noordkust wel het Wilde Westen van Groningen: twee soldaten die op de dijk hun automatische geweer leegschieten om hun meisjes te imponeren, een jager die zijn geweer richt op een vogelaar, en een andere schutter die in de schemering op alles schiet wat overvliegt. En dat gebeurt dan aan de rand van een van de belangrijkste vogelgebieden van Nederland. Maar niet alleen onze gewapende medemensen zorgen voor onrust langs de kust. Ook vliegtuigen en recreanten verstoren geregeld vogels.

Tot op heden had niemand een goed beeld van de omvang van deze verstoringen.

Voor veel Nederlandse wetlands geldt dat de bescherming te wensen overlaat. Om hierin verbetering te brengen, is Vogelbescherming Nederland in samenwerking met het Wereld Natuur Fonds gestart met een wetlandsproject. Voor alle wetlands zijn wetlandwachten gezocht: vrijwilligers die de ontwikkelingen in 'hun' gebied op de voet volgen.

In 1995 zijn wij namens Avifauna Groningen wetlandwacht geworden voor de Groninger Noordkust. Dit was voor ons aanleiding om te proberen zoveel mogelijk gegevens over verstoringen te verzamelen. In dit artikel willen we een overzicht geven van wat deze inventarisatie in 1997 heeft opgeleverd.

Beschermd natuurgebied anno 1997?

De Groninger Noordkust strekt zich uit tussen de Lauwersmeer en de Eemshaven en heeft een lengte van 35 kilometer. De kwelders hebben een oppervlakte van ruim 1000 hectare. Het overgrote deel van de kwelders is eigendom van particulieren. Verspreid langs de kust zijn enkele relatief kleine stukken in bezit van de Stichting Het Groninger Landschap (ca. 150 ha) en van de Vereniging Natuurmonumenten (27 ha). Een uitgebreide beschrijving van het gebied is te vinden in van Dijk & van 't Hoff (1999), elders in dit nummer.

Het hele gebied is al in 1982 aangewezen als beschermd natuurmonument onder de Natuurbeschermingswet. In 1991 is het bovendien aangewezen als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn van de Europese Unie. Beide aangwijzingen geven een formele juridische bescherming. Daarnaast is het gebied in 1984 aangemeld als wetland van internationale betekenis onder de Wetlands Conventie, hetgeen een formele erkenning op mondiale schaal inhoudt. Dit geeft de over-

heid minimaal de morele verplichting het behoud en het verstandig gebruik te bevorderen. Het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) is in dit verband verantwoordelijk voor het beleid.

In de praktijk is de bescherming veel minder goed geregeld dan op papier. Voor bezoekers van het gebied is op geen enkele manier te zien, dat het hier om een beschermd natuurgebied gaat. Alleen bij de terreinen van Het Groninger Landschap staat een onopvallend bordje met 'verboden toegang'. Toezicht op naleving ontbreekt hier nagenoeg volledig. Ook elders is er vrijwel geen toezicht. De meeste particuliere eigenaars nodigen voorbijgangers zelfs uit om een wandeling richting hoogwatervluchtplaats of meeuwenkolonie te maken. Zij hebben het van de bossen welbekende groene bordje met het opschrift 'opengesteld' bij hun hek geplaatst. In ruil daarvoor ontvangen zij in het kader van de Regeling functiebeloning bos en natuurterreinen een aantrekkelijke financiële vergoeding van hetzelfde Ministerie van LNV, dat ook verantwoordelijk is voor de bescherming.

Inventarisatie van verstoringen

Door de grote oppervlakte van het gebied kon van een systematische inventarisatie van verstoringen geen sprake zijn. Om op een eenvoudige manier toch zoveel mogelijk gegevens te verkrijgen, wilden we gebruik maken van het feit dat er geregeld Groninger vogelaars bij de kwelders actief zijn. We hebben eind 1996 in nauwe samenwerking met de regioconsulent van Vogelbescherming Nederland een formulier ontworpen, waarop waarnemingen van verstoringen genoteerd kunnen worden. Dit formulier hebben we begin 1997 via De Grauwe Gors verspreid onder alle leden van Avifauna Groningen.

Tevens hebben we de coördinatoren van de wadvogeltellingen gevraagd deze formulieren tijdens de tellingen te gebruiken. Tenslotte heeft de regioconsulent hierover een stukje geschreven in *Schoonschrift*, een tijdschrift over natuur en milieu in de provincie Groningen (van Dijk 1997).

Om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van wat er op de kwelders gebeurt, hebben we iedereen gevraagd álle waarnemingen van menselijke activiteiten te melden, ook als verstoring van vogels niet duidelijk zichtbaar was.

Op sommige plaatsen worden de kwelders intensief beweid. Dit kan problemen geven voor de broedvogels. Omdat dit niet op de formulieren is geregistreerd, hebben wij in de eerste week van juni de beweiding langs de hele kust apart in kaart gebracht.

Resultaten

In totaal hebben we in 1997 98 formulieren ontvangen, waarvan er 83 door onszelf zijn ingevuld.

De mate waarin vogels worden verstoord hangt mede af van het moment waarop de activiteit plaatsvindt: wel of niet in het broedseizoen, wel of niet tijdens hoogwater. Vanaf begin oktober tot en met mei zijn, onafhankelijk van het tij, vaak grote groepen ganzen op de kwelders aanwezig, die gemakkelijk verstoord kunnen worden.

Bij de aard van de meldingen kunnen enkele hoofdcategorieën worden onderscheiden: recreatie, luchtvaart, en plezierjacht (tabel 1). Van grootschalige recreatie is geen sprake, behalve bij het wadlopen. Grote groepen wadlopers zorgen vooral voor verstoring als ze over de kwelder vlak langs meeuwenkolonies lopen.

Tabel 1. Meldingen van verstoringen op de kwelder in 1997.

Oorzaak	Aantal
Recreatie	50
Luchtvaart	36
Plezierjacht	8
Overig	4
Totaal	98

Wadlopers.

Meestal worden verstoringen veroorzaakt door één of meer wandelaars. Soms gaat het om iemand die in de winter bij laag water een eindje de kwelder op loopt. Als er dan geen ganzen zitten, is de verstoring meestal gering. Maar wat te denken van twee dames die op hun gemakje dwars door een kolonie Kokmeeuwen, Visdieven en Kluten lopen te kuieren? Of van iemand die zijn twee-lijnige vlieger duizelingwekkende capriolen laat maken precies boven een Kokmeeuwenkolonie? Ook wandelaars met loslopende honden hebben we geregeld gezien, ook in het broedseizoen.

Vermeldenswaard is in dit verband nog de vliegerwedstrijd die de Culturele Raad van de gemeente Eemsmond in september organiseerde op de dijk bij Noordpolderzijl. Ondanks ons protest is deze wedstrijd doorgaan, en wel tijdens hoog water bij een stevige zuidwestenwind. Door deze windrichting buitelden de vliegers prachtig boven de kwelder. Zelfs de volgende dag werden bij een hoogwatertelling op dit deel nauwelijks vogels geteld (Ben Koks). Wegens groot succes wil de Culturele Raad hier een jaarlijks terugkerend evenement van maken.

De meeste mensen die de kwelders betreden, lijken dat te doen ter hoogte van de plaatsen waar de toegangswegen bij de dijk uitkomen (tabel 2). Uit Noordpolderzijl komen verreweg de meeste meldingen.

Bij de categorie luchtvaart gaat het meestal om kleine één- of tweemotorige toestellen die lager dan 100 meter overvlogen. Zo vloog bijvoorbeeld een dergelijk vliegtuigje op een hoogte van 30-50 meter recht over een groep van 4000 Brandganzen. De ganzen waren nog lange tijd daarna zeer onrustig. Laagvliegende legerhelicopters zorgden soms ook voor veel onrust.

Tabel 2. Meldingen van recreatie op de kwelder in 1997.

Plaats	Aantal
Noordpolderzijl	36
Broek	8
Westernieland	6
Totaal	50

De plezierjacht is hoofdzakelijk gericht op hazen. Delen van de kwelder worden volledig uitgekamd, waarbij gebruik wordt gemaakt van honden. In alle gevallen vond enorme verstoring plaats van vogels op hoog-watervluchtplaatsen.

Van de vier meldingen in de rubriek 'overige' (tabel 1) zijn er drie het vermelden waard. Om te beginnen de al in de inleiding genoemde schietende soldaten. Dan de vondst op de dijk van een met aldicarb vergiftigde Buizerd, waarvan aangifte is gedaan bij de Algemene Inspectiedienst (AID). En tenslotte de werkzaamheden van Rijkswaterstaat: medewerkers van deze organisatie waren in de tweede helft van mei op de kwelders langs de Negenboerenpolder bezig met het uutfrezen van greppels. De uitgegraven klei werd over de kwelder verspreid, bovenop de nesten van naar schatting 150 paar Kokmeeuwen, 10 paar Kluten, en enkele Scholeksters en Tureluurs. Ook in voorgaande jaren zijn deze activiteiten in het broedseizoen waargenomen, en niet alleen in Groningen, maar ook in Friesland. Deze activiteiten zijn in strijd met de Vogelwet.

Beweiding

De inventarisatie van de beweiding gaf een zeer gevarieerd beeld te zien. De kwelders langs de Emmapolder, de Lauwerpolder en de Linthorst Homanpolder waren op één perceel na leeg. Ongeveer de helft van de percelen langs de Julianapolder en de Negenboerenpolder was beweide, en voor de Noordpolder was dit zelfs tweederde deel. Op bijna

alle percelen langs de Westpolder liepen paarden. Verder werden de kwelders beweide met koeien en vooral schapen. De intensiteit van de beweiding verschilde per perceel soms sterk (tabel 3).

Op zes van de beweide percelen bevond zich een Klutenkolonie (in grootte variërend van 10-80 broedparen), op zeven percelen een grotere of kleinere Kokmeeuwenkolonie. Van de acht percelen waarop paarden liepen, zijn er vier in bezit van Het Groninger Landschap.

Tenslotte hebben wij waargenomen, dat op verschillende percelen kunstmest wordt gebruikt.

Discussie

Met de introductie van het verstoringsformulier hoopten we van veel Groninger vogelaars informatie te krijgen over verstoringen langs de Noordkust. Dit is maar ten dele gelukt: slechts 15% van alle formulieren is niet door onszelf ingevuld. Mede daardoor is het moeilijk conclusies te trekken over de werkelijke omvang van het probleem. Immers, de resultaten worden nu sterk beïnvloed door onze eigen voorkeuren voor plaatsen en tijden. Zo zijn we bijvoorbeeld nooit op zondagmiddag aan de kust geweest, terwijl er juist dan de meeste recreanten komen. Het aantal verstoringen zal in werkelijkheid dus waarschijnlijk nog vele malen groter zijn. Maar ook uit de gegevens die we nu hebben verzameld kan worden geconcludeerd, dat de bescherming van de vogels op de kwelders veel te wensen overlaat.

Recreatie

Recreanten zorgen voor veel en, vooral in het broedseizoen, vaak ernstige verstoringen. Zelden zal daarbij sprake zijn van boze opzet, meestal van onwetendheid. En wat wil je ook als overal bordjes staan met 'opengesteld'! Of als een gemeente het goede voorbeeld geeft door een gezellige vliegerwed-

Tabel 3. Veebezetting op de kwelder in de eerste week van juni 1997.

	Aantal	Aantal percelen	Gemiddelde per perceel	Uitersten per perceel
Schapen	1550	14	111	30-220
Koeien	90	7	13	3-31
Paarden	39	8	5	1-9

strijd te organiseren. Ook zetten wij vraagtekens bij de manier waarop Het Groninger Landschap propaganda maakt voor haar excursies op de kwelders: in de plaatselijke bladen verschenen in 1997 regelmatig advertenties met de kop 'Struinen op de kwelder'. Zo breng je mensen nog eens op een idee.

De regioconsulent van Vogelbescherming Nederland heeft bij de Directie Noord van het Ministerie van LNV melding gemaakt van de effecten van de vliegerwedstrijd bij Noordpolderzijl. Het Hoofd van de afdeling Natuur heeft hierop geantwoord, dat hij hiervan goede nota heeft genomen. In een brief aan de Culturele Raad van de gemeente Eemsmond heeft hij deze geadviseerd bij een eventuele volgende keer tijdig met hem contact op te nemen om te bezien of een onthefing op grond van de Natuurbeschermingswet nodig is.

Een ander lichtpuntje is dat de Regiopolitie te kennen heeft gegeven in 1999 meer aandacht aan de handhaving te willen gaan besteden. Daarbij zou men zich wellicht kunnen concentreren op Noordpolderzijl en de andere plaatsen waar wegen bij de dijk uitkomen, want daar hebben wij de meeste verstoringen gesignaleerd.

Piloten van sportvliegtuigjes lijken zich bijzonder aangetrokken te voelen tot de kust.

Jagers op de kwelder, nu niet meer actueel.

Dat zij met hun stunts, soms uitgevoerd tot op 20 meter hoogte, hun gevederde medeluchtruimgebruikers de stuipen op het lijf jagen, lijkt hen niet te interesseren.

Wij hebben bij verschillende instanties, zoals de Luchtvaartpolitie en het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, navraag gedaan wat hiertegen te doen is. Helaas bleek niemand ons een duidelijk antwoord te kunnen geven op deze vraag. Daarom hebben wij dit probleem aangekaart bij vertegenwoordigers van Vogelbescherming Nederland en van de Regiopolitie in Groningen.

Plezierjacht

Jagers zijn in het najaar en de winter actief, en zorgen telkens voor veel onrust. Avifauna heeft hiertegen herhaaldelijk en op verschil-

Vliegerwedstrijd bij Noordpolderzijl.

lende manieren geprotesteerd. Al in 1994 heeft het Ministerie van LNV in een beleidsnotitie vastgelegd, dat er geen plezierjacht meer mag plaatsvinden in gebieden die onder de Natuurbeschermingswet vallen. Deze notitie was ondertekend door de toenmalige staatssecretaris J. Gabor. De Directie Noord heeft dit verbod echter nooit daadwerkelijk opgelegd voor de Noordkust. Inmiddels is de nieuwe Flora- en faunawet gereed gekomen, waarin dezelfde bepaling is opgenomen, maar nu met kracht van wet. Hoewel deze wet op dat moment nog officieel moest worden aangenomen heeft de Directie Noord eind december 1997 toch bekend gemaakt, dat de jacht op de Groninger kwelders niet langer is toegestaan. De AID heeft daarna ook al controle uitgeoefend op naleving van dit verbod. Niettemin hebben we eind december nog gezien hoe 17 mannen met 3 honden een drijfjacht hielden op de kwelder langs de Lauwerpolder. We hebben dit bij de AID gemeld.

Beweiding

En dan tenslotte de beweiding. Onze inventarisatie is een momentopname. Vaak wisselt het beeld per week. De ene boer schaart al vroeg in het seizoen honderden schapen in, een ander wacht daarmee tot de ganzen weg zijn, weer een ander kiest voor koeien of paarden of beweidt helemaal niet. Dit tamelijk willekeurige maar wel gevarieerde beheer heeft geleid tot een grote diversiteit van de

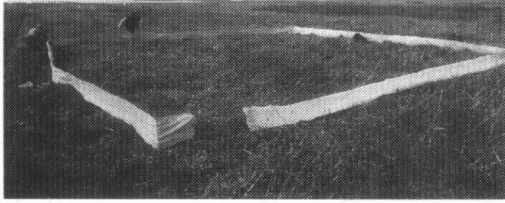
Onderzoekers stoten een broedende Slob-eend op.

kwelders. Deze zijn daardoor aantrekkelijk voor een groot scala aan broedvogels en grazende watervogels.

Daar staat echter tegenover dat er naar alle waarschijnlijkheid veel legsels verloren gaan door vertrapping door het vee (de Boer en Koks 1997). Factoren die hierbij een rol spelen zijn: het tijdstip in het jaar waarop het vee wordt ingeschaard, de hoeveelheid vee, het soort vee en de leeftijd van het vee.

Paarden op de kwelder aan de Noordkust.

Exclosure in een Kokmeeuwenkolonie.

Paarden lijken ongeschikt voor beweiding van de kwelders. Doordat ze vaak hollen vertrappen ze niet alleen nesten, maar ook de vegetatie. Het verbaast ons dan ook dat juist Het Groninger Landschap op bijna al haar percelen paarden heeft lopen.

Schape hebben als nadeel dat ze selectief grazen, maar als voordeel dat ze minder vertrappen. Hoewel je bij dat laatste vraagtekens kunt zetten, als je kijkt naar de grote aantallen die vaak worden ingeschaard. Bovendien is meer dan eens waargenomen dat schape in Kokmeeuwenkolonies met het struif op de bek rondliepen (Ben Koks).

Koeien dan maar? Koeien grazen minder selectief, en zijn daardoor geschikter om verrijging van de kwelders tegen te gaan. Maar een kudde van 25 koeien die dwars door een Klutenkolonie loopt is ook niet alles. In 1997 hebben we in samenwerking met de beheerder van Het Groninger Landschap een kolonie van 80 paar Kluten tegen de koeien en paarden kunnen beschermen, deels door het plaatsen van schrikdraad, deels door een latere inscharing. In combinatie met dergelijke maatregelen lijken koeien de beste keuze te zijn.

Het Groninger Landschap beoogt met de beweiding de hoge delen van haar kwelders geschikt te houden voor foeragerende ganzen. Bij veel andere eigenaars lijken economische motieven de belangrijkste rol te spelen bij hun keuzes rond beweiding. Het gebruik van kunstmest wijst daar ook op. Dit is overigens zonder vergunning verboden in gebieden die onder de Natuurbeschermingswet vallen.

Interessant is nog de vraag of er een zichtbaar effect optreedt door een toenemende natuurlijke begrazing door hazen, nu de jacht is verboden. En wat het effect op de vegetatie is van het latere vertrek van de Brand ganzen. Waarschijnlijk zal ondersteunende be-

grazing door koeien echter noodzakelijk blijven.

Beheersplan

De Directie Noord van het Ministerie van LNV is verantwoordelijk voor de bescherming van het gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet. In 1982 zijn de Groninger kwelders aangewezen als beschermd natuurmonument. In de toelichting bij deze aanwijzing staat vermeld: 'Bevorderd zal worden dat voor het onderhavige natuurmonument beheersplannen worden opgesteld'. Tot op de dag van vandaag ontbreken dergelijke beheersplannen. Wij vinden het dringend gewenst, dat de Directie Noord spoedig stappen zet die op korte termijn leiden tot een dergelijk beheersplan. In dat plan zou in ieder geval aandacht moeten worden besteed aan de volgend onderwerpen:

- * een goede bescherming van broedvogels en het voorkomen van verstoring van ganzen en van vogels op hoogwatervluchtplaatsen;
- * richtlijnen ten aanzien van de beweiding;
- * toezicht en handhaving;
- * betere informatie van bezoekers, bijvoorbeeld door het plaatsen van bordjes die aangeven dat het om een gebied gaat dat onder de Natuurbeschermingswet valt (artikel 17), en door het plaatsen van informatiepanelen bij de toegangswegen;
- * de mogelijkheid om de recreatie op een of enkele plekken te concentreren (bijvoorbeeld bij Noordpolderzijl).

Samenvattende conclusies

De Groninger Noordkust is van groot internationaal belang voor vogels. Formeel wordt het gebied volledig beschermd. Uit onze inventarisatie van verstoringen blijkt echter dat het met de bescherming van vogels in de praktijk minder goed is gesteld.

Van de waargenomen verstoringen in 1997 werden de meeste veroorzaakt door recreanten, sportvliegtuigjes en jagers. Het is verheugend dat de plezierjacht op de kwelders inmiddels verboden is. Daarentegen blijft de openstellingsregeling een even onbegrijpelijke als onaanvaardbare zaak. Meer duidelijkheid over mogelijkheden om op te treden tegen laagvliegende vliegtuigjes is dringend gewenst. Waarschijnlijk gaan veel legsels van

Kluut, Tureluur en Visdief (alle Rode-Lijstsoorten) verloren, doordat ze worden vertrapt door ingeschaard vee. Ook worden nesten vernield door de werkzaamheden van Rijkswaterstaat.

Van toezicht en handhaving van de regels is tot nu slechts zeer incidenteel sprake. Wel heeft de AID eind december 1997 controle uitgeoefend op naleving van het jachtverbod, en heeft de Regiopolitie verklaard in 1999 meer aandacht aan de handhaving te willen gaan besteden.

In verband met het grote belang van de Noordkust voor vogels moet er een officieel goedgekeurd beheersplan komen voor het hele gebied. De Directie Noord van het Ministerie van LNV is de aangewezen instantie om ervoor te zorgen dat een dergelijk plan wordt opgesteld.

Dankwoord

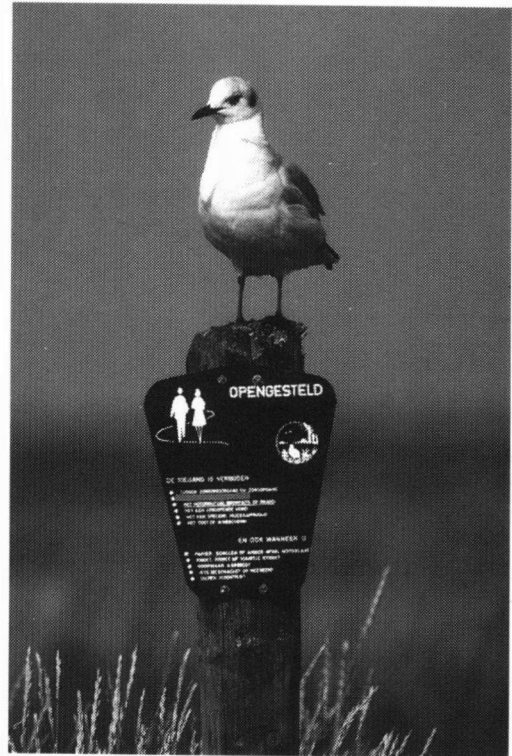
Graag willen we iedereen bedanken die ons heeft geholpen bij onze inventarisatie. Daarnaast gaat onze dank uit naar Klaas van Dijk, Ben Koks en Aaldrik Pot voor hun hulp bij het schrijven van dit artikel.

Oproep

Wij zullen waar mogelijk initiatieven nemen om verbeteringen in de bovenbeschreven situatie te bewerkstelligen. Daarnaast zullen we voorlopig ook doorgaan met het inventariseren van verstoringen. We roepen daarom iedereen die verstoringen waarneemt op, deze aan ons te melden.

Literatuur

- de Boer P. & Koks B. 1997. Monitoring broedsucces in de Nederlandse Waddenzee: een aanzet. SOVON-Nieuws 10(4): 16-17.
- van Dijk K. 1997. Avifauna ontwerpt formulier voor melding verstoringen op kwelders aan Noordkust. Schoonschrift 51: 3.
- van Dijk K. & van 't Hoff J. 1999. Voorkomen en aantalsontwikkeling van wadvogels langs de Groninger Noordkust tussen 1972 en 1997. De Grauwe Gors 27(1).
- Provinciale Staten van Groningen 1994. Streekplan Provincie Groningen. Provincie Groningen, Groningen.
- Regionaal Coördinatiecollege Waddengebied 1996. Beheersplan Waddenzee 1996-2001 en Maatregelenprogramma 1996-

Kokmeeuw op een van de gewraakte groene bordjes langs de Noordkust.

2001. Rapport. Rijkswaterstaat, Leeuwarden.
- Slats J. 1998. Landjepik aan de Waddenkust. Vrij Nederland 3 oktober 1998: 27.
- Stichting Het Groninger Landschap 1996. Het jaarverslag over 1995. Stichting Het Groninger Landschap, Groningen.
- Stichting Het Groninger Landschap 1997. Het jaarverslag over 1996. Stichting Het Groninger Landschap, Groningen.
- van den Tempel R. & Osieck E. 1994. Belangrijke Vogelgebieden in Nederland. Rapport. Vogelbescherming Nederland, Zeist.
- van den Tempel R. 1996. Nederlandse Wetlands in 1995. Rapport. Vogelbescherming Nederland, Zeist.
- van den Tempel R. 1997. Nederlandse Wetlands in 1996. Rapport. Vogelbescherming Nederland, Zeist.
- Vergeer J. 1995. Vogels van de Rode Lijst. Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht.

Nawoord

Dit artikel is in de eerste maanden van 1998 geschreven. Sindsdien zijn er nog enkele ontwikkelingen geweest die het vermelden waard zijn.

De vele in dit artikel genoemde knelpunten hebben we, samen met de regioconsulent van Vogelbescherming Nederland, op 12 juni 1998 besproken met vertegenwoordigers van de Directie Noord. Dit gesprek verliep in een constructieve sfeer. In december 1998 zal een vervolgesprek plaatsvinden.

Tussendoor hebben we op 30 oktober 1998 gesproken over de Regeling functiebeloning bos en natuurterreinen, die naar onze mening onterecht is toegepast. Pikant detail is dat op 3 oktober in een paginagroot artikel in Vrij Nederland gerept wordt over fraude met deze regeling (Slats 1998). Het belangrijkste nieuws is echter dat Regeling functiebeloning bos en natuurterreinen op 1 januari 1999 ophoudt te bestaan. Daarmee komt dus ook een einde aan de onbeperkte openstelling van de kwelders. In de plaats van genoemde regeling komt een nieuwe Regeling particulier natuurbeheer. De inhoud van deze regeling was eind oktober nog niet bekend. Evenmin is al zeker of deze regeling ook op de kwelders zal worden toegepast.

De Culturele Raad Eemsmond heeft in 1998 een ontheffing ex artikel 16 van de Natuurbeschermingswet gevraagd voor het houden van een vliegerwedstrijd op de dijk bij Noordpolderzijk. De Directie Noord heeft deze ontheffing verleend, en daaraan enkele voorwaarden verbonden om de verstoring van vogels tegen te gaan.

De luchtvaart boven de Waddenzee lijkt eindelijk aan banden te worden gelegd. In de Staatscourant van 13 juli 1998 stond het bericht dat de ministerraad op 10 juli het Ontwerpbesluit beperkingen burgerluchtverkeer Waddenzee heeft vastgesteld. De minimumvlieghoogte wordt verhoogd van 150 naar 450 meter. Het ontwerpbesluit is voor advies naar de Raad van State gezonden, en wordt pas openbaar bij indiening bij de Tweede Kamer. Naar verwachting heeft het besluit betrekking op het hele milieubeschermingsgebied Waddenzee, dus ook op de Groninger Noordkust.

Alles overziend kunnen we concluderen dat er enkele hoopgevende ontwikkelingen zijn, die de bescherming van het gebied ten goede kunnen komen. Of de beschermende maatregelen in de praktijk effect hebben, zal voor een belangrijk deel worden bepaald door een goede handhaving. Wij zijn benieuwd hoe dit gerealiseerd zal worden.

*Erik Schothorst
Molenstraat 10
9967 SM Eenrum
tel. 0595-49935.*

*Dick Veenendaal
Boermanjweg 21
9988 RL Usquert
tel. 0595-424282.*